
Scenariusz zajęć terenowych opracowany w ramach projektu
Edukacja społeczności zamieszkujących obszary chronione województwa kujawsko-pomorskiego.
Lubię tu być ... na zielonym!

I. Temat: „Spacer w ogrodzie”

II. Opracowała: Marlena Wojciechowska

III. Cele zajęć:

- Kształtowanie właściwej postawy wobec przyrody
- Zdobywanie wiedzy na temat znaczenia zieleni w życiu człowieka i przyrodzie.
- Nabywanie umiejętności obserwacji przyrody
- Wprowadzenie do zasad oznaczania gatunków drzew
- Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych
- Zwrócenie uwagi na piękno i różnorodność otaczającej nas przyrody
- Uwrażliwienie na potrzebę ochrony zasobów przyrody

IV. Grupa docelowa: dzieci w wieku wczesnoszkolnym (klasy I-III szkoły podstawowej)

V. Czas trwania zajęć: ok 60 minut

VI. Miejsce zajęć: Ogród Edukacji Ekologicznej Nadleśnictwa Osie

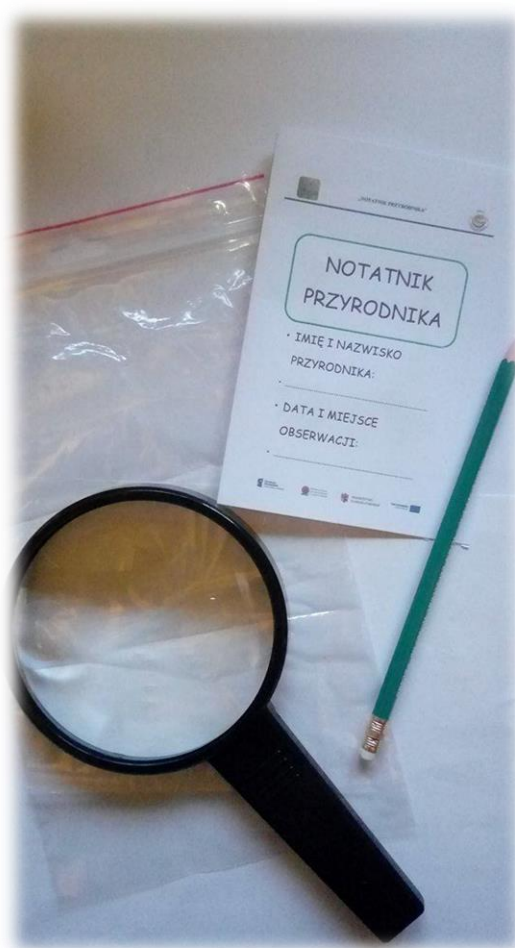
VII. Metody pracy:

- spacer, obserwacja przyrody
- dyskusja z elementami pokazu
- pogadanka
- czynna – uzupełnienie kart aktywności „Notatnik przyrodnika”

VIII. Materiały i środki dydaktyczne :

- karta obserwacji: „Notatnik przyrodnika” dla każdego uczestnika zajęć (notatnik wykonany w formie notesu A6 lub zeszytu A5,)
UWAGA - załącznik 1 – „Notatnik Przyrodnika” przedstawiony jest w formie A4 – uzyskanie formatu A6 wymaga właściwego wydruku 4 stron na jednym arkuszu, formatu A5 w formie broszury)
- ołówki, lupy

- woreczki strunowe do zbioru „skarbów”,
- pomoce dydaktyczne, tablice ustawione w Ogrodzie Edukacji Ekologicznej,
- eksponaty szyszek np. sosna czarna, sosna wejmutka
- karty prezentujące budowę liścia oraz jego cechy takie jak kształt, brzeg blaszki

fot.1 – materiały i środki dydaktyczne

IX. Przebieg zajęć:

1. Przywitanie grupy

Spotkanie zaczynamy od przywitania grupy i zapoznania z celem spotkania. Przed wejściem do Ogrodu Edukacji Ekologicznej zapoznujemy dzieci z terenem – planem ogrodu (fot.2) przypominamy zasady zachowania się w czasie zajęć i tym samym zasady korzystania z obiektu. Na podstawie piktogramów umieszczonych przed wejściem do ogrodu (fot. 2) zwracamy uwagę na szkodliwość niewłaściwych zachowań (pytamy co mogłoby się stać gdyby...?) Rozbudzamy tym samym potrzebę właściwego zachowania, współodpowiedzialności za środowisko wśród dzieci.

OGRÓD EDUKACJI PRZYRODNICZEJ - NADLEŚNICTWO OSIE

Szanowni Państwo.

Oddajemy w Wasze ręce ogród edukacji przyrodniczej przy Nadleśnictwie Osie.

Ogród częściowo położony jest na bazie parku utworzonego przez leśników jeszcze przed drugą wojną światową. Jego fragmenty zachowały się od strony kościoła, a ich najbardziej charakterystycznym elementem jest piękny buk zwyczajny w odmianie purpurowej.

Powierzchnia naszego ogrodu wynosi 1,08 ha i podzielona jest na kilka części tematycznych. Za nami znajdują się kaskadowo położone oczka wodne z wieloma gatunkami roślinności wodnej i błotnej. W dalszej części ogrodu spotkamy także grupy roślin związanych z krajobrazem górskim oraz ciekawą kolekcję brzoź.

Ogółem w tym niewielkim ogrodzie znajdziemy ponad 150 gatunków roślin. Ich nazwy gatunkowe odczytują Państwo na tabliczkach ustawionych obok.

Czynnej nauce przyrody służyć mają rozlokowane w całym ogrodzie urządzenia edukacyjne, a dla naszego komfortu w parku rozstawiono ławki oraz zbudowano drewnianą wiatę z grillem.

Legenda:

- 1 - Bramka wjazdowa
- 2 - Oczko wodne
- 3 - Nadleśnictwo
- 4 - Pomnik
- 5 - Wiatę z grillem
- 6 - Składowisko
- 7 - Strefa edukacyjna
- 8 - Tabliczki edukacyjne
- 9 - Ławki i ławki
- 10 - Oświetlenie i dźwięk

Zapraszamy do odwiedzenia naszego ogrodu i prosimy o zachowanie go w takim stanie w jakim go Państwo zastali.

fot.2 - plan Ogrodu Edukacji Ekologicznej

Nadleśnictwo Osie

OGRÓD EDUKACJI PRZYRODNICZEJ - NADLEŚNICTWO OSIE

REGULAMIN

ZAKAZ NISZCZENIA
ROSLINNOŚCI

ZAKAZ SPOŻYWANIA
ALKOHOLU

ZAKAZ JAZDY
NA ROWERZE

ZACHOWAJ CZYSTOŚĆ
PO SWOIM PSIE

WPROWADZANIE PSÓW NA SMYCZY I W KAGAŃCU

ZAKAZ ZAŚMIECANIA
TERENU

ZAKAZ KĄPIELI OSÓB I ZWIERZĄT W OCZKACH WODNYCH

Nadleśnictwo Osie, 86 - 150 Osie, tel: 52-33-29-503, fax: 52-33-29-381, e-mail: osie@torun.lasy.gov.pl, www.osie.torun.lasy.gov.pl

fot. 3 – regulamin korzystania z Ogrodu Edukacji Ekologicznej

2. Zapoznanie z drzewem

Wejście do ogrodu rozpoczynamy od informacji na temat drzewa (jarząb brekinia), które jest symbolem umieszczonym w logo Wdeckiego Parku Krajobrazowego. Na obiekcie przypominamy budowę drzewa co znajduje odzwierciedlenie w pierwszych zapiskach w notatniku (budowa drzewa). Na podstawie porównania z rosnącymi obok drzewami iglastymi dokonujemy podziału na drzewa liściaste i iglaste.

Wyjaśniamy dlaczego drzewa na jesień tracą swoje liście i co oznacza pojęcie zimozielone. Dzieci dokonują obserwacji modrzewia (sprawdzają czy igły modrzewia kłują, zbierają leżące gałązki z szyszkami, dokonują zapisów związanych z poznaniem gatunku).

3. Spacer po ogrodzie

W czasie spaceru dzieci poznają i uczą się:

- Jak wygląda liść dębu i co jest jego owocem – dzieci mają okazję do zebrania kolejnych skarbów do woreczka: liść dębu, żołędzie trafiają skarbów
- Jak odróżnić rodzaj szypułkowy od bezszypułkowego (zapisy w notatniku). Pytamy dzieci czy widziały kiedyś dąb czerwony i informujemy że jeżeli widziały monetę np. 5 groszową to wiedzą też jak wygląda liść dębu czerwonego.
- Jak poznajemy wiek drzewa (tablica dydaktyczna)
- Jakie części budowy możemy wyróżnić obserwując liść. Zapoznajemy dzieci z praktycznym znaczeniem elementów budowy w oznaczaniu poszczególnych gatunków roślin, zapoznajemy z tablicami kształtów liści i brzegów blaszki liściowej.
- Jak odróżnić buka od graba (obserwacja i porównanie liści, owoców oraz kory drzew). Kolejne eksponaty (liście zostają zebrane do woreczka, a w notatniku odpowiednie informacje na temat poznanych gatunków)
- Jakie znaczenie mają drzewa i obszary zielone (tablica dydaktyczna z budkami lęgowymi – budki jako miejsce schronienia). Wyjaśniamy znaczenie lasów, obszarów zielonych jako miejsca życia wielu gatunków zwierząt. Proponujemy zabawę w której dzielimy uczestników na dwie grupy – jedna grupa chowa się szukając schronienia wśród zadrzewień ogrodu zadaniem drugiej jest znaleźć wszystkich uczestników zabawy. Po odnalezieniu wszystkich zamieniamy się rolami.

fot.4 – tablica dydaktyczna z budkami lęgowymi

- Rozpoznawać odmiany sosny – dzieci porównują igły sosny zwyczajnej i czarnej (pokazujemy szyszki z eksponatów: sosna zwyczajna, czarna i wejmutka)
  - Czym jest różnorodność międzygatunkowa – (miejsce z kilkoma rodzajami brzoź)
- Na wstępie zadajemy zagadkę o brzozie :

*” W zielonym gaiku stoi biała postać,
chce do samej ziemi warkoczami dostać.*

*Jak się to drzewo nazywa,
które się białą korą okrywa? ”,*

następnie wskazujemy na ogromne zróżnicowanie wśród jednego gatunku, wskazujemy na wartość różnorodności świata przyrody porównując do znaczenia różnorodności wśród ludzi np. różnorodność zawodów w którym każdy zawód jest potrzebny

- Rozpoznawać świerka oraz jodłę (omawiamy różnice w budowie igły, szyszki, omawiamy jakie są „losy” szyszki jodły).
4. Podsumowanie zajęć.

Zajęcia podsumowujemy grą dydaktyczną polegającą na dopasowaniu korony drzewa do jego owoców i kory.

fot.5 – gra dydaktyczna

Pytamy dzieci o wrażenia, odczucia związane z pobytem w Ogrodzie Edukacji Ekologicznej. Zadajemy pytania: „W jakim celu tworzy się miejsca takie jak to w którym się znajdujemy?, Czy dobrze się tu czujemy? Jakie znaczenie mają parki i inne tereny zielone dla ludzi i zwierząt? Jakie znaczenie ma różnorodność – czy park z jednym gatunkiem drzewa byłby równie atrakcyjny?” i naprowadzamy na uzyskanie informacji o funkcjach terenów zielonych.

Źródła:

- <http://zagadki.dlaczeci.net/Zagadki-dla-dzieci-zwi%C4%85zane-z-brzo%C4%85>
- „Drzewa naszych lasów” – Multico Oficyna Wydawnicza
- <http://dzieci.erys.pl/lesnoteka/drzewa>
- <http://wirtualnyzielnik.prv.pl/dabbezszypulkowy.htm>
- <http://biologia.opracowania.pl>
- zdjęcia - Marlena Wojciechowska